

NY VEJE TIL ET NYT EUROPA

**POLITIK FOR BORGERE OG REGIONER OVER HELE
EUROPA**

**Den fremtidige regionalpolitik, samhørighed og EU
fællesskabsinitiativer.**

**Arbejdsfællesskabet af europæiske Grænseregioner
Oktober 2002.**

1. Forudsætninger for en ny politik i et udvidet EU.

Udfordringen for perioden efter 2007 ligger i at udvikle ny og fleksible politikker for strukturfondene, for samhørighed og fællesskabsinitiativerne, som på trods af de givne indholdsmæssige og finansielle prioriteter fra mange interesser er retfærdig for hele EU. Debatten må ikke reduceres til EU støtteprogrammer. I stedet må den omfatte en grundlæggende politisk dimension såvel som en socio-kulturel og en økonomisk dimension.

Ny politiske, økonomiske og sociale mål for et udvidet EU kræver en revision og tilpasning af de eksisterende instrumenter og ikke omvendt. En statistisk forskydning af EU-støttemidler fra ”vest til øst”, begrundet i de eksisterende instrumenter, så vel som et EU tilbagetog fra den fysiske planlægning, regionalpolitikken og fællesskabsinitiativerne, som de hidtil er blevet forfulgt af EU ville have fatale politiske, økonomiske og sociale konsekvenser.

Samhørighedspolitik betyder ikke alene at give økonomisk assistance til de mest tilbagestående regioner – det bør først og fremmest tjene fællesskabets interesser i sin helhed (Art. 158 i EU-traktaten).

2. Politiske veje for en fremtidig regional- og samhørighedspolitik.

Et udvidet EU kræver en geografisk sammenhæng og en konsekvent realisering af princippet ”nedefra-og-op” på baggrund af subsidiariteten og partnerskabet.

En sammenhængende og bæredygtig politisk vej efter 2007 må indeholde og integrere alle relevante aspekter af EU-politik, som planlægning, regional- landbrugs- og socialpolitik, forskning og udvikling osv.

Af hensyn til virkningerne af europæisk enhed og globaliseringen må denne politik i stigende grad opmuntre en polycentrisk udvikling ved hjælp af fællesskabsinitiativerne.

En sådan politik kræver ikke alene fælles mål, men også erkendelse af at de mange forskellige socio-kulturelle grundlag i Europa sammen med det grænseoverskridende og europæiske samarbejde er grundlaget for en bæredygtig økonomisk udvikling.

Da EU's totale støtte er begrænset og der er en nødvendig prioritering af Centraleuropa, synes BNP at være uegnet som det eneste eller væsentligste mål på EU's struktur- og samhørighedspolitik så længe den anden side – omkostningerne – ikke tages i betragtning.

En fremtidsorienteret generel politisk strategi bør indeholde forskellige maksimale støtteniveauer i det udvidede EU:

- høje, differentierede støttesatser i Central- og Østeuropa (f.eks. 50-80 %) afhængigt af de forskellige regionale situationer i og mellem disse lande;
- lavere støttesatser i det nuværende EU (f.eks. 75% i en kort periode, derefter 30-50 %)

Denne vej tager ikke alene højde for forskellene mht. evnen til medfinansiering og den ændrede virkelighed i et udvidet EU, men den gør det også muligt at harmonisere de aktuelt heterogene kriterier for de enkelte EU-politikker (ESDP, strukturfondene, forskning og udvikling).

Nøglekriterierne BNP og beskæftigelse må suppleres med andre relevante faktorer som økonomisk struktur, innovation, adgang og arbejdskraftens kvalifikationsniveau.

3. En ny politik for EU's fællesskabsinitiativer.

En integration af EU's fællesskabsinitiativer i de nationale mainstreaming-programmer indebærer store farer:

- hvert medlemsland kan selv bestemme om man vil medtage grænseoverskridende, transnationale eller interregionale emner. Når et land medtager disse emner mens et naboland sætter andre prioriteter vil grænseoverskridende samarbejde blive næsten umuligt.
- landene ville miste interessen i ægte grænseoverskridende programmer og projekter
- EU's fællesskabsinitiativer ville i praksis blive afskaffet ved det nuværende EU's indre grænser

Forskelle i rets- og forvaltningssystemer, strukturer, skattelovgivning, sociale systemer, erhvervsstøtte, redningssystemer, erhvervsret og arbejdskraftens kvalifikationsniveau eksisterer fortsat og giver anledning til ny grænseproblemer. Disse forskelle generer ikke kun ved de nuværende og fremtidige eksterne grænser, men fortsætter også med at belaste EU's nuværende indre grænser. Ind til nu har staterne næsten ikke - hvis overhovedet - været i stand til at komme med løsninger på disse grænseproblemer. Grænseregionerne kan heller ikke selv overvinde disse vanskeligheder uden bistand fra EU. Først med Interreg er støttemidler blevet brugt specifikt til grænseområder og dermed fulgt af en national medfinansiering, som falder væk igen uden Interreg.

4. Fællesskabsinitiativer for hele EU.

Betydningen af grænseregioner og grænseoverskridende regioner i Europa vokser med EU's udvidelse: grænseområder udgør 66 % af de ny medlemslandes areal og 58 % af deres befolkning bor der.

Begrebet fællesskabsinitiativ indebærer af EU påtager sig ansvar for alle spørgsmål af større betydning for EU som helhed og for EU's udvikling. Derfor må Interreg fortsat anvendes i alle dele af Europa og sigte på alle typer af grænseproblemer (ikke blot de økonomiske), som fortsætter med at eksistere eller som nyudvikles.

I det tilfælde at EU's fællesskabsinitiativer – trods velkendte problemer – fortsætter med at være inkorporeret i strukturfondene skal de i det mindste tillægges en uafhængig politisk målsætning (og ikke være målområder).

Den hidtidige gennemførelse af fællesskabsinitiativerne i strukturfondenes regi har indebåret betydelige begrænsninger og forhindringer:

DET TILRÅDES DERFOR, AT ADSKILLE EU'S FÆLLESSKABSINITIATIVER FRA STRUKTURFONDENE FRA 2007.

I det lange løb vil fællesskabsinitiativerne forblive det eneste støtteinstrument, som gør EU i stand til at nå borgere og regioner over hele Europa og til at gennemføre subsidiaritet og partnerskab og samtidig være tæt på sine borgere.

Med en adskillelse fra strukturfondene vil en forøgelse af midlerne til fællesskabsinitiativerne, der senere måtte vise sig nødvendig, blive lettere at gennemføre. De yderligere midler, der skal til for at nå hele Europa under et system med trinvis støtte, vil være minimale.

Hvert af disse fællesskabsinitiativer bør forbindes med et tilsvarende netværk, som opererer over hele Europa og ledes af hovedaktørerne.